

Balma del Prat

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Al sector sud-oest del terme de Gaià
Emplaçament: Ctra. BV-4402, al km. 0,2 camí direcció nord-est uns 2,5 km, i corriol direcció nord uns 200 m
Alçada: 461

Coordenades:

Latitud: 41.91772
Longitud: 1.90723
UTM Est (X): 409382
UTM Nord (Y): 4641218

Classificació

Número de fitxa: 08090 - 111
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle: XIII-XVIII
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Construcció semi-derruïda, en estat d'abandó
Protecció: Inexistent
Accés: Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08089A002000030000YA
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 21/06/2018 - 02:00

Descripció

Restes d'un antic mas obrat a la roca, emplaçat en una zona muntanyosa entre el serrat de Vilagaià i el Serrat de l'Àliga; concretament, uns 400 m al sud-est del cim del Serrat de l'Àliga. Es tracta d'una interessant construcció semitroglodítica obrada en una balma amb una fondària considerable, en un entorn feréstec i de difícil accés. La casa té l'interès d'haver-se conservat d'una manera força íntegra, almenys pel que fa a l'estructura principal de la construcció, tot i que fa segles que ja no és habitada.

La construcció del mas adopta una planta més o menys rectangular i queda en la seva major part aixoplugada sota l'ampli sostre de la balma, però encara sobresortia uns metres a fora, que estaven coberts per un sostre amb bigues i teules. Se'n poden veure diferents encaixos a la roca per subjectar les bigues. De la construcció se'n conserva parcialment el mur davanter, que tancava la balma, i els dos laterals. Igual que l'obertura de la balma, el mur davanter està encarat a llevant. És un mur de pedra que, en algun tram, està confeccionat amb carreus més o menys escairats. S'hi pot veure el rastre del lloc on hi havia l'obertura o portal d'accés. A l'interior de la casa no s'hi identifica cap element característic del propi mas. A l'exterior, el mur del costat sud-est queda engruixit per una estructura de pedra que tal vegada podria correspondre a un forn de pa. Així mateix, sobre el sostre de la balma per la part de dalt s'hi pot veure una canalització excavada a la roca que devia recollir les aigües pluvials.

Observacions:

Antigament aquest mas era conegut amb el nom de Recussa

Història

Aquest mas es troba en un entorn on hi ha identificats diversos jaciments de l'edat del ferro, amb un tipus de ceràmica assimilable a la de Merlès, i també d'època ibèrica. Per tant, és força versemblant que la balma hagués estat habitada o aprofitada ja de molt antic. Segons dades recopilades per Josep M. Badia, aquest mas ja està documentat al segle XIV, però per les seves característiques arcaïques és ben probable que s'originés força abans, entorn dels segles X-XI. Concretament, el mas apareix esmentat en un pergami de l'any 1360 de l'Arxiu del Prat de Cornet, amb la denominació de Recussa. Llavors el mas formava part de la parròquia de Santa Maria de Gaià. Al segle XVII Recussa era un dels masos que havien estat absorbits pel mas Prat, emplaçat al nucli de Gaià. Així, segons un capbreu del castell de Gaià del 1692-93 el Prat posseïa els masos Codinelles (que era a l'est del mas Ventalló), Tornamira, Recussa, Comaderec o Coma d'en Reig (que era al sud de Pregones i avui conegut com la Baga del Prat) i terres d'altres masos. Aleshores l'hereu del Prat era Joan Prat. Des d'antic el mas Recussa pagava un cens al monestir de Serrateix. Cal dir que a l'arxiu particular del Prat (que es troba a la casa nova del Prat, coneguda actualment com a Prat de Cornet) hi ha un bon nombre de documents que fan referència a censos o rendes que el mas Recussa pagava al Prat. Per això, en temps més recents el mas va ser conegut com a Balma del Prat. Ja al segle XIX, segons el Registre de la Riquesa de 1883, el Prat tenia tres masoveries: Manalvens, Tornamira i Tresserra, i un total de 197,51 ha. El mas Recussa ja no consta com a tal entre les seves possessions. Sembla que ja feia temps que havia quedat abandonat. En l'actualitat les terres on hi ha el mas Recussa o Balma del Prat continuen sent una possessió del Prat.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 59, 67.

